

Lausunto Pohteen hyvinvointisuunnitelmasta vuosille 2027–2030

Hyvapltk 15.09.2026 § 81
251/06.00/2026

Valmistelija

liikunta- ja hyvinvointipäällikkö Sari Laakkonen p. 044 4970 403

Pohde pyytää palautetta ja lausuntoja hyvinvointisuunnitelmasta vuosille 2027–2030. Lausuntoaika alkaa 3.9.2026 ja päättyy 1.10.2026 klo 23.59.

Hyvinvoinnin edistäminen ja alueellisen hyvinvointisuunnitelman laatiminen ovat Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen Pohteen lakisääteisiä tehtäviä. Hyvinvointisuunnitelmassa määritellään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) tavoitteet, kehittämistoimenpiteet ja tarvittavat resurssit. Suunnitelma tähtää asukkaiden hyvinvoinnin vahvistumiseen ja esimerkiksi sairauksien ja vaikeiden elämäntilanteiden ennaltaehkäisyyn.

Suunnitelman valmisteluun ovat osallistuneet muun muassa Pohjois-Pohjanmaan kunnat, asukkaat, kokemustoimijoita, Pohteen vaikuttamistoimielimet ja järjestöt. Suunnitelmaa pohjustettiin helmikuussa 2026 hyväksytyllä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointikertomuksella ja kunnille tehdyllä kyselyllä. Pohde järjesti 1.4. yhteistyökumppaneilleen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (hyte) neuvottelun, jossa sovittiin se, mihin hyvinvointisuunnitelmassa keskitytään.

Hyvinvointisuunnitelma sisältää lasten ja nuorten, työikäisten sekä ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelmat. Toimenpiteitä toteutettaessa huomioidaan myös harvoin kuulluksi tulevien asukasryhmät, jotka tarvitsevat tukea tai erityisjärjestelyjä, jotta heillä olisi yhdenvertainen mahdollisuus hyvinvoinnin edistämiseen (esimerkiksi pitkäaikaistyöttömät, vammaiset ja pitkäaikaissairaat henkilöt, kulttuuri- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvat).

Pohde käy saadut lausunnot läpi ja tekee niiden perusteella tarvittavat muutokset suunnitelmaan. Päivitetty hyvinvointisuunnitelma käsitellään hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämisen lautakunnassa 26.10.2026, aluehallituksessa 3.11.2026 ja aluevaltuustossa 16.11.2026.

Muhoksen kunnan hyte-tiimi käsitteli hyvinvointisuunnitelmaa palaverissaan. Tiimi huomioi, että suunnitelma sisältää tärkeitä asioita ongelmien ehkäisyn näkökulmasta (esim. syrjäytyminen, päihteet), mutta esimerkiksi yhteisöllisyyden, osallisuuden, kulttuurihyvinvoinnin ja harrastamisen tuottamat kokemukset jäävät vähälle huomiolle. Hyte-tiimi ehdottaa, että hyvinvointisuunnitelmasta lausuttaisiin nostaen esiin seuraavat huomiot:

1. Hyvinvointi nähdään kauttaaltaan laajana, jolloin siihen sisältyy kuntien tekemä hyvinvointityö, mukaan lukien kulttuurihyvinvointi. Kulttuurihyvinvointia ei tulisi pelkistää Pohjois-Pohjanmaan liiton Kulttuuriohjelman vastuulle.
2. Vaikuttavuuden mittareissa tulee huomioida koettuun hyvinvointiin linkittyviä mittareita, esimerkiksi kokemukseen perustuva osallisuuden, yhteisöllisyyden ja elämänlaadun mittarit. Mittareista tulee käydä ilmi, mitkä palvelut ovat vaikuttaneet kokemukseen.
3. Kuntien kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut, kansalaisopistot, kirjastot ja taiteen perusopetus tulisi mainita keskeisinä yhteistyökumppaneina.

Esittelijä	liikunta- ja hyvinvointipäällikkö Sari Laakkonen
Päätösesitys	Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta esittää lausuntonaan Pohteen hyvinvointisuunnitelmasta vuosille 2027-2030 seuraavanlaista täydentämistä: 1. Hyvinvointi nähdään kauttaaltaan laajana, jolloin siihen sisältyy kuntien tekemä hyvinvointityö, mukaan lukien kulttuurihyvinvointi. Kulttuurihyvinvointia ei tulisi pelkistää Pohjois-Pohjanmaan liiton Kulttuuriohjelman vastuulle. 2. Vaikuttavuuden mittareissa tulee huomioida koettuun hyvinvointiin linkittyviä mittareita, esimerkiksi kokemukseen perustuva osallisuuden, yhteisöllisyyden ja elämänlaadun mittarit. Mittareista tulee käydä ilmi, mitkä palvelut ovat vaikuttaneet kokemukseen. 3. Kuntien kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut, kansalaisopistot, kirjastot ja taiteen perusopetus tulisi mainita keskeisinä yhteistyökumppaneina.
Päätös	Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi liikunta- ja hyvinvointipäällikön esityksen.